

www. **ROVDYR** .org

FOLKEAKSJONEN NY ROVDYRPOLITIKK NR 1 - FEBRUAR 2006

Norsk natur er herlig - uten ulv!

GEOGRAFISK DIFFERENSIERING AV LIVSKVALITET OG RETTIGHETER • DUMSKAPENS ALLIANSE
NY REGJERING - GAMMEL ROVDYRPOLITIKK • ALT OM ROVDYRNEMNDENE - PÅ NETT

www.rovdyr.org

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk

Postboks 40, 7701 Steinkjer

Telefon: 975 95 119

Telefaks: 74 12 65 01

E-post: aksjonen@rovdyr.org

Bankkonto: 4464.09.33434

Annonser sendes til

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk

(se adresse over)

Annonser/bilder leveres i InDesign CS/

QuarkXPress 4.1 i riktig størrelse. Send

med fonter! Bilder og logoer i

Photoshop (TIFF, EPS, JPEG) i 300 dpi i

100% størrelse eller i Illustrator (tekst må

være konvertert til kurver (outline). Send

med farge-utskrift av annonsen.

Stoff til ROVDYR

For å gjøre produksjonen av ROVDYR

mest mulig effektiv ber vi om at stoff

sendes på fil (helst worddokument) og

gjernes på mail. Digitale bilder bør ha

min. oppløsning 2,1 Mb pixel -

1650x1200 JPEG fine/normal.

Stoffet sendes til

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk

Postboks 40, 7701 Steinkjer

aksjonen@rovdyr.org

Redaktører:

Erling Myhre (ansvarlig)

Åsmund Ystad

Andre bidragsytere:

Bjørn Skåret

Jakob Kjærsem

Foto forside:

Frank's Grafikk

Utgivelser 2006

Nr. 1 - februar manusfrist 15. jan.

Nr. 2 - mai manusfrist 20. mar.

Nr. 3 - juli manusfrist 07. jun.

Nr. 4 - november manusfrist 25. sep.

Grafisk produksjon

Trykksakeriet AS, 3570 Ål

www.trykksakeriet.no

fra lederen

Geografisk differensiering av livskvalitet og rettigheter

Geografisk differensiering er et sentralt begrep i norsk rovdyrpolitikk. Enkelt sagt betyr det at store rovdyr og skade forvoldt av rovdyr, skal møtes med ulike tiltak alt etter hvor i landet det skjer.

Ulvesonen på Østlandet er et eksempel. Et tilnærmet rovdryfritt Vestland er et annet. Rundt omkring i landet er geografisk differensiering meget aktuelt nå i disse dager, når de 8 rovviltnevnene lager forvaltningsplaner. Også innad i regionene skal en legge vekt på prinsippet om geografisk differensiering.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk har hele tiden påpekt uheldige sider ved streng sone-ring av store rovdyr. Konsentrasjon gir høgt konfliktnivå – og interessant nok – all erfaring tilsier at konfliktnivået ikke reduseres selv om man avviker beitebruken i området.

Geografisk differensiering av rovdyr er politikk – ikke biologi. Når rovdyrpolitikken rammer livskvalitet, personlig økonomi og rettigheter til de som er så uheldig å havne innenfor et rovdyrrområde, er det med andre ord resultat av bevisste politiske valg. Man kan ikke plukke ut noen områder og i neste omgang forklare problemene med at rovdyr er naturlige rammevilkår.

Samtidig er vi vitne til at Lagmannsrett og Høyesterett helt klart skjerper rettspraksis til fordel for rovdynene på bekostning av folks grunnleggende rettigheter. Dette forverrer situasjonen dramatisk.

Når myndighetene, enten det er Storting, Regjering eller fylkespolitikere i rovviltnevnene, velger å konsentrere rovdrybelastningen på enkelte innbyggere, må det derfor være et grunnleggende krav at de følger opp med endringer som sikrer en av de mest grunnleggende rettigheter i vårt demokrati – nemlig likhet for loven!

Slik er det ikke i dag. Lagmannsretten sa nylig at beitebrukere ikke har lovfestet rett til erstatning når ulven fortrenger husdyrene. Og Høyesterett sitter i Oslo og dømmer Peder Lundemo og Tore Leirfall i Lierne, for at de ikke handlet slik Høyesterett mener at

folk skal gjøre når de møter bjørn, er det både komisk og trist. Men først og fremst avdekker det alvorlige mangler i norsk rovdyrforvaltning.

Med mange flere rovdyr i utmarka øker selvfølgelig antall møter mellom folk og rovdyr, og dermed antall potensielle nødvergesituasjoner. Viltlovens bestemmelser om nødverge fra 1993 bygget på at rovdynene i Norge var sjeldne og sårbare rester av utdøende arter og derfor trengte et strengt vern. I 2006 vet vi at dette aldri har vært riktig. Risikoen for at det for kortere perioder blir noen færre rovdyr er langt fra tungtveiende nok til å oppheve menneskers grunnleggende rettigheter til å verne sitt liv og sin eiendom.

Den svenske regjeringen har nettopp vedtatt endringer i sitt lovverk som åpner for effektiv avlving av store rovdyr som truer husdyr på inngjerdet område. Dette hjelper ikke utmarksbrukere eller jakthundeiere, men er likevel et skritt i positiv retning. Og begrunnelsen er fornuftig nok at lavere terskel for avlving av skadedyr gir økt aksept og sikrere overlevelse for store rovdyr i Sverige.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk vil fortsette arbeidet for tilpasning av lovverket til de faktiske forhold. En nødvergerett som kan brukes til å forhindre skade på liv og eiendom som ikke allerede har skjedd er det minste Stortinget kan bidra med. Vi må kunne forvente at politikerne som tegner kart som bestemmer hvem som skal rammes også legger like mye flid i å tydeliggjøre og sikre folks rettigheter.

Erling Myhre

Rovdyrbladet er tilbake

Forhåpentligvis har det vært savnet. Vi tok oss den frihet å redusere antallet utgivelser i 2005 for å spare penger og menneskelige ressurser. I motsetning til miljøorganisasjonene som mottar over 30 millioner i driftsstøtte fra Staten hvert år, er Folkeaksjonen dømt til å basere

sin aktivitet på medlemskontingent og dugnadsinnsats. Men etter en kort sparepause i fjor høst er vi tilbake med minimum 4 nummer av Rovdyrbladet i 2006. Vi ønsker å takke alle våre lesere for tålmodig venting.

Ny regjering - gammel rovdyrpolitikk

*Den nye Regjeringen har
frivillig bundet seg på hender
og føtter i rovdyrpolitikken.
Spørsmålet er om det er
vilje til positive endringer
der det er mulig.*

Miljøvernminister Helen Bjørnøy (SV) reiser nå rundt omkring i rovdyrdistriktene for å lytte og lære.

ÅSMUND YSTAD

De som eventuelt hadde forhåpninger om en bedre rovdyrpolitikk med de rødgrønne i regjering har hittil hatt liten grunn til optimisme.

Hovedpunktet om rovdyrpolitikk i Soria Moria-erklæringen slår fast at norsk rovdyrpolitikk ligger fast og skal følges opp på alle områder!

Senterpartiets klare utsagn om ny rovdyrpolitikk før og under valgkampen i 2005 er behørig parkert i ly av Stortingets rovdyrforlik fra 2004. Eneste positive endringen som kunne innkasseres var at den foreslåtte endringen av erstatningsordningen ble lagt til side.

Nødvergeparagrafen skal presiseres står det i Regjeringserklæringen. Men hovedproblemet er at det kun er lov til å felle rovdyr under direkte angrep på husdyr eller tamrein. En presisering av dette vil være til liten hjelp. Det som trengs er selvfølgelig en endring av innholdet i nødvergebestemmelsene som gir større handlingsrom for å forhindre rovdyrskade.

Grenseflokkene av ulv er fortsatt et uløst problem. Det er lite som tyder på at den rødgrønne regjeringen vil gå vekk fra stortingsvedtaket som sier klart at grenseflokker kommer i tillegg til helnorske ulvflokker. Miljøvernminister Helen Bjørnøy møtte nylig kommuner og organisasjoner på ulvemøte i Elverum. Statsråden var der for å lytte og lære.

Lærdommen er i ettertid brukt til å avslå ulvejakt i Elverum, selv med to hel-

norske ulvflokker i kommunen.

Fremskrittspartiet har nylig lagt inn et Dokument 8-forslag i Stortinget om at grenseflokker med mer enn halvparten av reviret i Norge skal telles med. Forslaget ligner et forslag som Senterpartiet fremmet i Stortinget i 2005. Høyre vurderer å støtte forslaget fra FrP. Hvis Regjeringen vil, står med andre ord opposisjonen klar til å ordne opp med grenseflokkene.

Men uansett må vi forvente at forvaltningen har en ide om hvordan grenseflokker skal forvaltes i praksis. Dette haster. Den uavklarte situasjonen, der en får inntrykk av at grenseflokkene ikke telles med verken i Sverige eller i Norge, er en håpløs og sterkt konfliktskapende situasjon.

Hvis Miljøverndepartementet ikke tar tak i dette, betyr det at Regjeringen aksepterer at vi skal ha betydelig flere rovdyr i Norge enn Stortinget faktisk har vedtatt.

Bestandsregistreringen er for dårlig. Det er opplest og vedtatt av både Storting, Regjering og alle som er berørt av rovdyrpolitikken i Distrikts-Norge. Bare miljøorganisasjonene tror på de offisielle bestandsregistreringene. I sine mange klagebrev som følger omtrent hvert vedtak om felling av rovdyr i Norge, opphøyer miljøvernerne de dokumenterte minimumsforekomstene til eksakt vitenskap. På grunnlag av dette maner de fram en katastrofelignende situasjon for rovdyra som savner ethvert saklig grunnlag i virkeligheten.

Regjeringserklæringen inneholder også lovnader om bedre bestandsregistrering. Og dette er et område Regjeringen kan gjøre noe med, hvis de vil. Stortinget vedtok i 2004 bestandsmål som var mål for faktisk bestand og ikke minimum bestand. Alle offisielle bestandsregistreringer beskriver imidlertid bare dokumentert minimum forekomst.

Hvis Miljøverndepartementet ikke tar tak i dette, betyr det at Regjeringen aksepterer at vi skal ha betydelig flere rovdyr i Norge enn Stortinget faktisk har vedtatt. Miljøverndepartementets sentrale rådgivingsgruppe «Kontaktforum for ny rovviltforvaltning» sa i en uttalelse i november 2005 at man forutsatte at både de regionale rovviltnevnene og Miljøverndepartementet brukte skjønn når de skulle vurdere hvor mange rovdyrynglinger det faktisk er i Norge hvert år.

Forvaltningsforskriften åpner imidlertid ikke for slikt skjønn. Ynglinger som ikke er godkjent av SNO og NINA finnes ikke offisielt. Dette er en situasjon som er ødeleggende og som bare øker konfliktnivået og ødelegger tilliten mellom partene mer for hvert år som går.

Det finnes to løsninger på denne utfordringen. Enten må bestandsregistreringen bli så god og omfattende at man er i stand til å dokumentere hver eneste rovdyryngling i Norge. Med dagens metoder er imidlertid dette bare skrivebordsdrømmerier.

Den gode og realistiske løsningen på problemet at Regjeringen endrer forvaltningsforskriften og åpner for bruk av skjønn. Slik kan troverdig lokal kunnskap og historiske erfaringer også tas med i betraktningen i bestandsregistreringen. Dette er også i tråd med Stortingets og Soria Moria-erklæringens ønske om mer lokal deltagelse.

Dette handler altså om å tilpasse norsk rovdyrforvaltningen slik at en er i stand til å oppfylle Stortingets mål om faktisk rovdyrbestand. Dette kan Miljøvernministeren gjøre noe med – nå!

Dumskapens allianse

Politisk biologi er et velkjent fenomen i norsk rovdyrpolitikk. Det kan skje den beste politiker at en roter med biologien. Til og med biologer gjør det.

ÅSMUND YSTAD

WWF Norge, som i egne øyne er en biologifaglig ekspertorganisasjon og verdens største naturvernorganisasjon, blander politikk og biologi etter behov.

Politikere som henter rovdyrargumentasjon fra WWF Norge, bør derfor tenke seg to ganger om hvis de er opptatt av troverdighet. Dette erfarte nylig Venstres Stortingsrepresentant og leder i energi- og miljøkomiteen, Gunnar Kvassheim. Kvassheim ba Miljøvernministeren undersøke årsakene til at Stortingets mål om antall rovdyr ikke var nådd.

Argumentasjonen er hentet fra et brev WWF Norge nylig skrev til Direktoratet for Naturforvaltning (DN) og Miljøverndepartementet (MD) i brevet ba de «...DN og MD holde fast ved at de vedtatte nasjonale og regionale bestandsmål for rovvilt skal nås raskest mulig gjennom naturlig vekst ...»

Problemet med dette er imidlertid at Stortinget aldri har vedtatt noen tidsplan for måloppnåelsen. Det finnes ikke noe vedtak om rask bestandsvekst som forvaltningen kan «holde fast ved». Dette er bare noe som WWF har funnet på.

Gunnar Kvassheim var selv en del av det parlamentariske grunnlaget som i 2004

vedtok den nye rovdyrpolitikken. I tillegg til bestandsmålene vedtok man også mer effektivt uttak av skadedyr og regional fordeling av bestandsmålene, begge sentrale virkemidler for å nå et overordnet mål om redusert konfliktnivå. Dette er også viktige årsaker til at bestandsveksten kan ta noe tid. Men i den grad dette er et problem er det kun politisk. Med vekstpotensialet hos rovdyrene samt forekomsten i Sverige, er det selvfølgelig biologisk uinteressant om de norske målene er på plass i 2006 eller i 2020.

Ser vi nærmere på påstandene fra WWF og Gunnar Kvassheim om manglende rovdyrsmål, er det kun bjørn som er klart under målet. Miljøvernministeren skal med andre ord finne årsakene til at det er så få bjørneynglinger i Norge.

Det finnes ikke noe vedtak om rask bestandsvekst som forvaltningen kan «holde fast ved».

Dette er bare noe som WWF har funnet på.

Svaret finnes i bjørnens biologi. Binna yngler ikke før den er 4-5 år og deretter vanligvis kun hvert 3. år. Hedmark skal for eksempel ha 3 årlige bjørneynglinger. I 2005 er det null registrerte. Men samtidig er det ikke skutt en eneste bjørnebinne i Hedmark i nyere tid. Det er med andre ord

Det eneste Miljøverndepartementet kan gjøre for å tilfredstille Gunnar Kvassheims ønske om flere rovdyr er å vedta en ny bjørnebiologi og se om det hjelper.

ingen ting forvaltningen kunne gjort annerledes i Sør-Norge. Det eneste Miljøverndepartementet kan gjøre for å tilfredstille Gunnar Kvassheims ønske om flere rovdyr er å vedta en ny bjørnebiologi og se om det hjelper. 2005 var et av de aller verste årene for antall

Stortingsrepresentant Gunnar Kvassheim (Venstre) hentet rovdyrargumenter fra WWF Norge og fikk dumskapen med på lasset.

rovdyrdrepte husdyr og tamrein. Og det til tross for at beitebruken er sterkt redusert i mange rovdyrområder, samtidig som store ressurser er brukt til utvikling og gjennomføring av forebyggende tiltak gjennom flere år. Bioforsk Tjøtta, som har vært sentral i utprøving av forebyggende tiltak for redusert husdyrtap, hevder at tiltakene hadde vist seg effektive og gitt redusert tap.

Samtidig ser vi at for jerven er situasjonen i deler Midt-Norge og Nord-Norge ute av kontroll. Elverum kommune sliter alene med store deler av ulven i Norge innenfor kommunens grenser. Reindriftssamene i Midt-Norge er fortvilet vitne til at hele deres kultur er i ferd med å gå til grunne som følge av stort rovdyrpress.

I en situasjon med rekordhøyt konfliktnivå, på tross av store ressurser til forebyggende tiltak, ber altså lederen i Stortingets Energi- og miljøkomite MD om raskere vekst i rovdyrbestandene.

Alle som har behov for hjelp, støtte og praktiske løsninger for reduserte konflikter kan tydeligvis se langt etter hjelp fra lederen i Stortingets fagkomite med ansvaret for rovdyrforvaltningen. Stortingsrepresentant Gunnar Kvassheim bør imidlertid huske at når han allierer seg med WWF Norge i rovdyrspørsmål så følger dumskapen med på lasset.

Alt om rovviltnemndene - på nett

www.rovdyr.org gir deg alt du trenger å vite om rovdyrforvaltningen.

ÅSMUND YSTAD

Landets 8 regionale rovviltnemnder er nå midt oppe arbeidet med å lage regionale forvaltningsplaner for rovdyra. Hver region har fått tildelt sin del av de nasjonale bestandsmålene på 65 årlige ynglinger av gaupe, 39 jerv, 15 bjørn og 3 helnorske ulveflokker.

Forvaltningsplanen skal inneholde oversikt over de ulike forvaltnings tiltak og mål om geografisk fordeling av rovdyra i regionen.

Rovviltnemndene er pålagt fra Storting og Regjering å ha et nært samarbeid med kommuner og organisasjoner i utarbeidelsen av forvaltningsplanen og i den løpende forvaltningen.

Mye informasjon

Interesserte som ønsker å holde seg informert om hva som foregår, må forholde seg til mye informasjon. Folkeaksjonen har tatt konse-

Alt om rovviltnemndene - på nett, finner du på www.rovdyr.org

kvensen av dette. På vår internettside www.rovdyr.org har vi laget et informasjonsopplegg som gjør det mulig å holde seg oppdatert for alle som ønsker det.

Alle som har tilgang på internett kan enkelt klikke seg inn på hver enkelt region og finne alle relevante dokumenter. I tillegg finner du

også relevant stoff om rovdysituasjonen i regionen, samt lokale reaksjoner på rovvilt-nemndas arbeid.

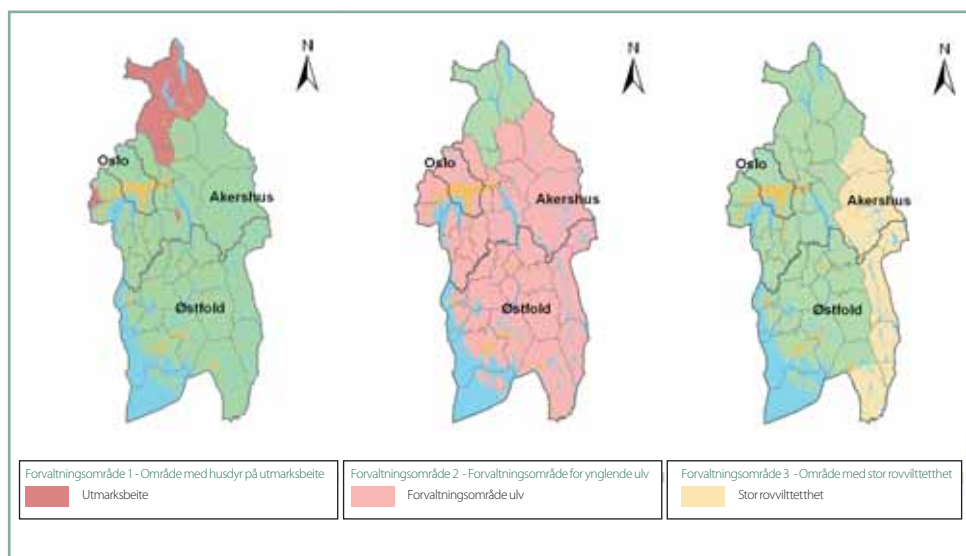
Under finner du noen korte beskrivelser og omtaler av de regionale forvaltningsplanene som er under arbeid. Alle dokumenter finner du ved å gå til www.rovdyr.org.

Region 4 - Akershus, Oslo og Østfold

Region 4 var først ute og sendte forslag til forvaltningsplan på høring allerede før jul i 2005. Høringsfristen for organisasjoner og kommuner var 15 januar. Planen skal til slutt til Direktoratet for naturforvaltning for gjennomsyn før endelig godkjenning i rovvilt-nemnda.

Region 4 skal ha 6 årlige ynglinger av gaupe, samt 3 årlige ynglinger av ulv sammen med region 5 Hedmark.

I forslaget til forvaltningsplan har nemnda delt inn regionen i 3 forvaltningsområder:

Tre kart fra Akershus, Oslo og Østfold.

KILDE: HØRINGSUTKAST FORVALTNINGSPLAN REGION 4

Forvaltningsområde 1, områder med husdyrbeiting nord og vest i Akershus Fylke. Her skal beitedyr ha prioritet og terskelen for uttak av skadedyr være lav.

Forvaltningsområde 2, består av den delen av region 4 som er en del av ulvesona som Stortinget har vedtatt mens forvaltningsområde 3 er kalt «Områder med stor rovvilttetthet» og utgjør stort sett den delen av ulvesonen i regionen mellom Glomma og sven-skegrensa.

I **forvaltningsområde 3** skal det være høy terskel for skadefelling og høyprioritet for tildeling av forebyggende midler. I område 2 skal det være lav terskel for skadefelling av gaupe og evt. jerv og bjørn, men høy terskel for skadefelling av ulv.

Region 3 - Oppland

Høringsfristen for forslaget for Oppland fylke var 15. februar. Regionen skal ha 4 årlige ynglinger av jerv og 5 årlige ynglinger av gaupe. Rovviltnemnda i Oppland sendte ut to utkast til geografisk differensiering av rovdyra. Et forslag fra lederen i nemnda, Erik Winther, foreslår å konsentrere jerven i Gudbrandsdalen, øst for Lågen, fra Lesja til og med Ringebu. Samme forslag foreslår å konsentrere gaupeynglingene til et mindre område helt sør i Oppland. Det andre utkastet til fordeling av bestandene var utarbeidet for nemnda av Fylkesmannen i Oppland. Dette forslaget går ut på å dele fylket i 2 med 4 årlige jerveynglinger spredt omkring i Nord-fylket og 5 gaupeynglinger i den sørlige halvdel av fylket. Begrunnelsen for Fylkesmannens forslag var å unngå ødeleggende konsentrasjon av rovdyr mens Erik Winthers forslag er grunnlagt med at en konsentrasjon av rovdyra gjør forvaltningen enklere og mer forutsigbar.

Region 5 - Hedmark

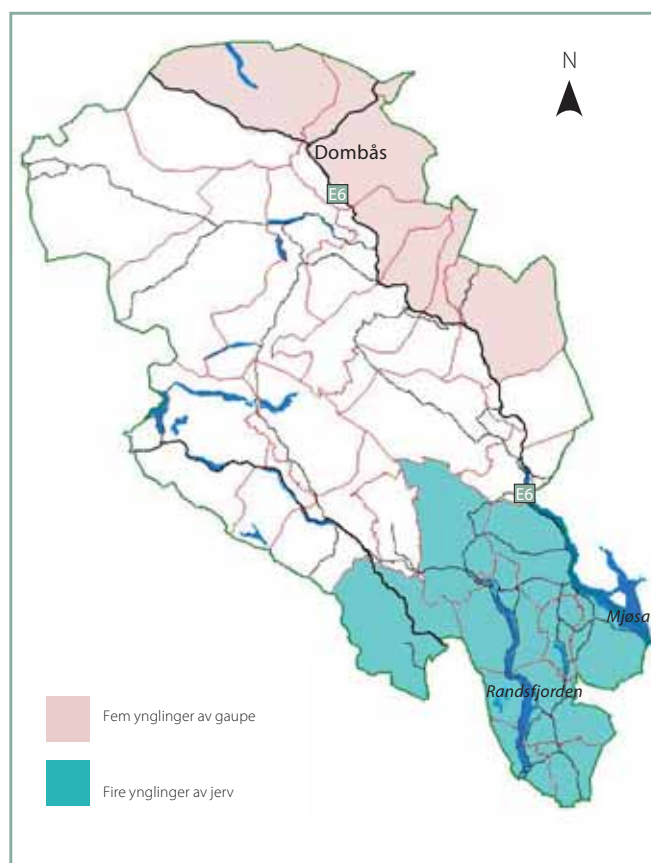
Bestandsmålene for Hedmark er 10 årlige ynglinger av gaupe, 5 av jerv, 3 årlige bjørneynglinger og 3 helnorske ulveflokker i samarbeid med region 4. Nemnda i Hedmark har også sendt ut to forslag til geografisk fordeling av rovdyra i fylket. Flertallets forslag deler fylket inn i tre forvaltningsområder:

Grønt område skal være prioritert for beitedyr. Terskelen for skadefellinger skal være lavere enn i andre områder. Ynglinger av jerv og gaupe skal kunne tillates i grønt område hvis målet ikke er nådd innenfor **Blått** eller **Gult** område.

Blått område må regne med faste forekomster av rovdyr, med unntak av ynglende ulv. Det skal være mulig å ha sau og storfe på fritt utmarksbeite, men det må forventes noe tap til rovvilt. Blått område er spesielt viktig for jerven i Hedmark. Bjørn og gaupe skal også kunne yngle i blått område.

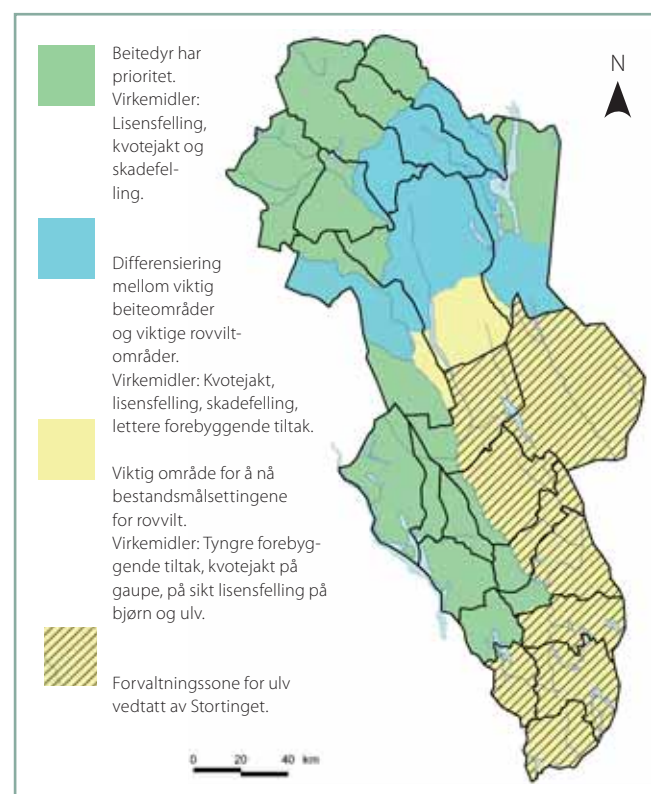
Gult område er det viktigste området for at Hedmark skal oppnå de regionale bestandsmålene. Gult område skal være hovedområde for ulv og bjørn og delvis gaupe.

Et mindretallsforslag, fra medlemmene Merete Furuberg og Johnny Hult, er også med i høringen. Dette forslaget forsøker å begrense konsentrasjoner av rovdyrarter i samme område. Innenfor

Kart som viser Erik Winthers forslag til geografisk fordeling av jerve- og gaupeynglinger i Oppland fylke.

KILDE: HØRINGSUTKAST FORVALTNINGSPLAN REGION 3.

Kart over inndeling i forvaltningsområder i Hedmark.

KILDE: FORSLAG TIL FORVALTNINGSPLAN FOR REGION 5.

ulvesona skal ulven prioriteres. Nord-Østerdalen skal ha jerv, mens sørlige og midtre deler skal ha ansvaret for gaupe, samt at bjørnen skal prioriteres i midtre og østlige deler av fylket. Felles for begge forslagene fra Hedmark er at tamreinområdene i Engerdal ikke skal ha fast forekomst av store rovdyr.

Høringsfristen for Forvaltningsplanen for region 4 er 10. mars.

Region 6 - Midt-Norge

Denne regionen består av begge Trøndelagsfylkene samt Møre og Romsdal. Samlet rovdyrforekomst som skal fordeles i regionen er 12 årlige ynglinger av gaupe, 10 årlige ynglinger av jerv og 4 årlige ynglinger av bjørn.

En skisse over geografisk fordeling av rovdyra i regionen, utarbeidet av de 3 Fylkesmennene, ble sendt ut i fjor høst og var utgangspunktet for et møte mellom nemnda og organisasjonene før jul. Denne skissen la opp til at Nord-Trøndelag skulle ha 100 % av bjørnen, 60 % av gaupa og 40 % av jerven. Og dette på tross av at hele Nord-Trøndelag har utstrakt utmarksbeite og nesten hele fylket er tamreinområde. Skissen førte til at 13 organisasjoner fra alle tre fylker samlet seg om et felles innspill til rovviltnemnda der en sterkt advarte mot gjeninnføring av kjerneområdeprinsippet med sterk rovdyrkonsentrasjon.

I det endelige utkastet til forvaltningsplan har flertallet i rov-

viltnemnda valgt å se bort fra dette og foreslår blant annet å konsentrere all bjørnen til Indre Namdal. 4 årlige ynglinger betyr 8-12 voksne binner med unger. Med stor trafikk av hannbjørner fra Sverige kan det fort dreie seg om til sammen 50 – 70 bjørner i dette området.

Jerven i Midt-Norge skal spres på norsk side av riksgrensa fra Hedmark til Nordland, samt 3 årlige ynglinger i Møre. Gaupe skal prioriteres i Nord-Trøndelag, lavere deler av Sør-Trøndelag og 2 ynglinger i Møre- og Romsdal. Oppdal og deler av Rennebu kommune skal ikke mål om ynglinger på grunn av stor konsentrasjon av beitedyr i utmarka.

Et mindretall i rovviltnemnda kan ikke godta at tamreinområdene skal ha den tyngste delen av belastningen i Midt-Norge. Mindretallet foreslår et større bjørneområde i Nord-Trøndelag og inn i deler av Sør-Trøndelag.

Høringsfristen for Forvaltningsplanen for Midt-Norge er 18. april.

Resten av landet

Bortsett fra region 1 Vestlandet, som for øvrig ikke har mål om ynglinger, har ikke de andre rovviltregionene lagt fra forslag til forvaltningsplaner enda. Men alle dokumenter vil du finne på www.rovdyr.org etter hvert som de blir presentert.

Flertallets forslag til bjørneområde i Midt-Norge.

KILDE: FORSLAG TIL FORVALTNINGSPLAN FOR MIDT-NORGE.

Miljøvernministeren på ulvemøte i Elverum

Fikk klar melding: Grenseflokkene av ulv må med i bestandsmålet

Det var statsråden som hadde bedt om det og fylkesmannen som inviterte og ledet møtet med en rekke organisasjoner 11. januar på Skogmuseet. Men bakgrunnen for møtet var kravet fra Elverum kommune om at nå måtte ulvebestanden ned.

Miljøvernministeren ble møtt med klare budskap, både inne og ute på Skogmuseet i Elverum.

TEKST OG FOTO:
BJØRN SKÅRET

Foran inngangen ble Helen Bjørnøy mottatt av omkring 150 medlemmer fra Hedmark JFF, utkalt for anledningen av fylkesleder Arvid Nyberg – med henstilling om at de skulle oppføre seg pent. Internt i organisasjonen er det betydelig uro omkring dens «ansvarlige» linje forut for behandlingen av rovdrymmeldinga. Det er ikke bare enkelt å være både for og mot.

Hedmark bærer hele belastningen av ulvepolitikken

med i alt 28 av landets totalt registrerte ulver, og det er Elverums-distriktet som har de fleste. Dette ble understreket i innlegget til Reidar Åsgård, som er leder av det regionale rovvilt-utvalget i Hedmark. Han ga klare hentydninger om at den delen av ulvesona som ligger lenger sør, må ta sin del av byrden.

Ordførerne Rolsdorph fra Grue og Røe fra Elverum målbar klare forventninger til den nye statsråden om at hun tok tak

i problemene og viste vei ut av uføret. Det var særlig de økonomiske og næringsmessige konsekvenser de pekte på, med avvikling av beiterettigheter, betydelig nedgang i jaktutbytte og jaktinntekter og oppbremsing av hytteutbygging.

Sterke innlegg av Amund Wormstrand fra Sau og Geit, Ståle Støen fra Bonde- og småbrukarlaget og Einar Frogner fra Bondelaget understreket samstemmigheten. Også representanten for Glommen Skogeierforening var klar og tydelig på at situasjonen var uholdbar. I dette selskapet ble Lars Haltbrekken fra Naturvernforbundet en enslig kanarifugl med sitt krav om at grenseflokkene av ulv fremdeles måtte holdes utenfor når bestanden skulle registreres

Kontroversiell forvaltningsplan

Lederen for den regionale rovviltnemnda redegjorde også kort for de prinsipper som var lagt til grunn for inndelingen av Hedmark i tre forvaltningsområder. Flertallet går her inn for en differensier-

ing mellom «viktige beiteområder» og «viktige rovdrymmråder». Forslaget innebærer at på store områder i nord og vest skal beitedyr gis prioritet mens ulvesona og andre områder øst for Glomma skal være et viktig område for å nå bestandsmålene både for ulv, bjørn, jerv og gaupe.

Men miljøstatsråden var der bare for å lytte og lære.

Når kommer neste rovdrymmelding?

Vi fikk anledning til å stille statsråden et par spørsmål etter møtet og spurte om det ikke var et tankekors at gjeninnføringen av en norsk ulvebestand var årsak til slike problemer som var blitt beskrevet i møtet. Det var naturligvis et dårlig spørsmål ettersom en statsråd må forholde seg til Stortingets vedtak.

Svar: «Vi skal ha ulv i Norge!»

- Tror du det blir lenge til neste rovviltmelding?

- Ja, det tror jeg.

To uker
for påske!

Villmarksmessen 2006

Norges Varemesse, Lillestrøm

30. mars – 2. april

Nordens største
møtested for Jakt-,
Fiske- og Friluftsliv-
interesserte!

Mange gode messetilbud

- kombinert med hyggelige aktiviteter og opplevelser for hele familien!

Villmarksmessen er Nordens største messe innen jakt, fiske og friluftsliv.

Her finner du alt innen jakt, fiske, våpen, fritidsutstyr, foto/kikkerter, GPS, radio, båter, kano, kajakk, biler, klær og sko, kniver, utstoppede dyr, skinn, hytter/utstyr, camping, telt, bøker, tidsskrifter, filmer, hunder/utstyr, mat, reiseliv, håndverk og mye mer...

- Eget "kino-telt" med Natur-, Jakt- og Fiskefilmer
- Knivmakertorg
- Kåring av årets Knivmaker
- Våpenutstilling
- Gevirmåling
- Elektronisk skytesimulator, hagle-simulator, luftgeværskyting
- Håndverkertorg
- Fluebinderkurs
- Fiskesimulator
- 3 Castingdammer!
- Castingskurs og demo. av profesjonelle instruktører
- Bygging av trebåter og kajaker
- Trolling-torg, fiske i hav og sjø
- Kajakk rulleteknikk
- Stangbygging av splitcanestenger
- Ferskvannsakvarium

- Kennelklubbene presenterer rase-, jakthunder, "look a like" konk., valpeshow, agility m.m.
- Natursti
- Speiderleir
- Klatrevegg
- Utstilling av 4x4 biler og ATV
- Langbue- og jaktbueskyting
- Kokkekurs/Demo.
- Kokkekonk./Årets Villmarkskokk
- Villmarksrestaurant
- Egen arena fra Naturens Spiss-kammer
- Kultur & Tradisjon Riksentikvaren
- Løfting
- Taxidermister: Utstoppede fugler og dyr fra hele verden!
- Salmakeri
- Jegerpub

- Farging av ullgarn
- Auksjon: Visning av antikke våpen, fiske- og friluftslivsutstyr
- Egen dataarena/simulator i stortelt - test dine ferdigheter på jakt og fiske
- Kunstnere/tegnere i arbeid
- Kåring av Årets Villmarking 2006
- Gratis snekring av fuglekasser for barna
- Mye å glede seg til for barn og voksne...

Program med forbehold

Åpningstider:
Tor -fre 12 - 20 / Lør - søn 10 - 18
Ta TOGET til Villmarksmessen!
Se www.nsb.no for rutetider.

Arrangør: Villmarksmessen as • Tlf: 66 77 60 90 - Fax: 66 98 16 23 E-post: post@villmarksmessen.no

www.villmarksmessen.no

Folkeaksjonens ledelse og politikk:

Landsstyrets medlemmer:

Erling Myhre, Rendalen. Leder
Ordfører i Rendalen kommune.
Tlf. 62 46 82 88

Anne Dordi Moen, Lierne. Nestleder
Selvstendig næringsdrivende
Tlf. 74 33 84 45

Nils Solberg, Halden
Turoperatør
Tlf. 69 17 75 55

Eli Bjorvatten, Vegårshei
Utmarkskonsulent
Tlf. 907 50 423

John Smedbakken, Koppang
Byggvaremedarbeider
Tlf. 62 46 49 49

Magne Akervold, Flå i Hallingdal
Pensjonert skogbrukssjef
Tlf. 32 05 04 33

Magne J. Synnevåg, Bærum
Advokat

Stein Lauritzen, Oppdal
Selvst. nær.driv, gårdsbruk og transport.
Tlf. 72 42 41 27

Ansatte:

Åsmund Ystad, daglig leder - tlf. 975 95 119
Lars Erik Brattås, webmaster

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk

er en landsomfattende, partipolitisk nøytral organisasjon med formål å endre dagens rovdyrpolitikk. Økte bestander av store rovdyr gir ikke bare konflikt mellom næring og verneinteresser. Det handler om mange folks livskvalitet i hverdagen.

Med fokus på kunnskap, åpenhet og god kommunikasjon ønsker Folkeaksjonen å bidra til en rovdyrpolitikk og forvaltning som er et demokrati verdig.

Hovedkrav til norsk rovdyrforvaltning:

- Forvaltningsmodellen med kjerneområder og soner må bort
Konsentrasjon av store rovdyr gir en urimelig belastning for lokalsamfunn og enkeltpersoner. Bestandene må balanseres mot en aktiv bruk av utmarksressursene.
- Lokal forvaltning
Rovdyrforvaltningen må underlegges lokal folkevalgt styring og kontroll. Forvaltningen må skje i samsvar med lovverk og internasjonale avtaler som forplikter Norge til å ta hensyn til lokalbefolkningens og urbefolkningens nærings- og kulturtradisjoner.
- Uttak av rovdyr som gjør stor skade og skaper frykt skal skje raskt og effektivt. Nødvergeretten må endres slik at den kan brukes til å forhindre rovdyrskade.
- Nei til fast ulvestamme i Norge
Ulven i Skandinavia tilhører den russiske bestanden og er ingen truet art. En ulvestamme gir store negative konsekvenser for allsidig bruk av utmarksressursene og livskvaliteten.

Medlemskontingent er
kr. 200,- pr. person
for 2006

Verving

Folkeaksjonen har over 7700 registrerte medlemmer. Du kan hjelpe oss med å med flere av de hundretusener i Norge som synes at mye ulv, bjørn, gaupe og jerv er dårlig miljøvern!

Verv 3 nye medlemmer og få en gratis T-skjorte

Verv 6 nye medlemmer og få 2 gratis T-skjorter

Kjøp Folkeaksjonens t-skjorte for kr. 100, eller verv 3 nye medlemmer og få den gratis. Størrelser M - L - XL - XXL.

☐ Jeg melder meg herved inn som medlem i Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk.

Navn:.....

Adresse:.....

Postnr./Sted:.....

Navn:.....

Adresse:.....

Postnr./Sted:.....

Navn:.....

Adresse:.....

Postnr./Sted:.....

Navn:.....

Adresse:.....

Postnr./Sted:.....

Navn:.....

Adresse:.....

Postnr./Sted:.....

Navn:.....

Adresse:.....

Postnr./Sted:.....

☐ Jeg har vervet..... nye medlemmer og ønsker T-skjorter i str.....

☐ Jeg bestiller herved stk T-skjorter i str.....å kr. 100,- pr. stk eks. porto og omk.

Navn:.....

Adresse:..... Dato:

Postnr./Sted:..... Telefon:

Innmeldingsskjema sendes:

Folkeaksjonen
ny rovdyrpolitikk,
Pb. 40, 7701 Steinkjer

aksjonen@rovdyr.org
Telefon: 975 95 119
Telefax: 74 12 65 01
Bankkonto: 4464.09.33434

Ny bok av Astor Furseth: Drept av bjørn og ulv

Astor Furseth, i det daglige tannlege i Valldal, men samtidig kjent som en høyst produktig forfatter og historiker. Han gir i disse dager ut en bok som bør få historisk betydning, ettersom den tar et oppgjør med dagens rovdyrdebatt, der historieløse broilere fra div. høyskoler prøver å latterliggjøre det de kaller «den norske rovdyrskrekken».

JAKOB KJÆRSEM

Rovdyrsituasjonen i dag har lite til felles med det som preger boka til Astor Furseth. I dag gjelder det ikke dødsfare for folk flest, og heller ikke – i motsetning til dengang – den bitre kampen for det daglige brød, med sult og elendighet som resultat av rovdyrene herjinger.

Men likevel er det grunn til å slå alarm, ettersom en nå opplever at vernefantastene er i ferd med å innføre ei ny rovdyrtilstand i Norge, noe som allerede skaper store problemer for dem som prøver å skape seg ei framtid som bønder i utsatte utkantområder.

Grundig arbeid

Boka «Drept av bjørn og ulv» er – som alle Astor Furseths arbeider – preget av et grundig forarbeid – som har pågått i 10 år. Hans siktemål er ikke å blande seg direkte inn i dagens rovdyrdebatt, som mest dreier

seg om jordbruk og rovdyrdrepte husdyr, og ikke om drap av mennesker. All dokumentasjon er basert på nøktern forskning. Gode kilder er lokale historiebøker, kirkebøkene og offisielle lister over utbetalte premier for felling av rovdyr. Det en har savnet tidligere, er en mer landsomfattende historie om rovdyrplagen i Norge, og her kommer Furseths bok som den hittil kanskje mest omfattende på landsbasis, og dermed som et viktig dokument som grunnlag for videre forskning og bestandsforvaltning.

Myten om den godslige «Bamsefar i lia»

Furseths bok slår grunnen unna påstanden om at de store rovdyra i Norge ikke representerer noen fare for mennesker. Sikker dokumentasjon viser at det i 1700-1800 ble drept 27 mennesker av bjørn i Norge, og i 1800-1900 36 (inncl. en etter 1900). I tillegg en lang rekke tilfelle med betydelige skader, men uten døden til følge. Kanskje ikke de helt store tall, men dramatisk nok. Den grundige dokumentasjonen viser at grunnen ikke mest er at bjørnen er blitt provosert; i de fleste tilfeller har den direkte gått til angrep, og ofte gjelder det budeier og gjetergutter, som med fortvilelsens mot har prøvd å verge buskapen.

Harselasen om «ulveskrekken»

Verneinstansene, som også preger Direktoratet for Naturforvaltning, harsele- rer med «den norske ulveskrekken», og påstår at det ikke er dokumentert ulvedrap i Norge i historisk tid. Rettnok er det ikke mange (i boka godt dokumentert 11 drap), men ulven er slett ikke ufarlig for mennesker. I Sør-Norge har ulven ikke noe alibi som en naturlig del av vår fauna, den har kommet i perioder («gråbeintider») på ca. 50 år, og deretter forsvunnet i tilsvarende perioder. Når det foreligger dokumentasjon av få ulvedrap, så er grunnen at folk

måtte lære seg å leve med denne tragedien; en slapp ikke unger på egen hand ut i skogen,

der ulveflokker streift rundt, desperate av sult. Internasjonalt foreligger det dokumentasjon om tusenvis av mennesker drept av ulv.

Bjørneplagen er nær forhistorie

Mens ulven herjet i perioder, så var bjørnen en konstant trussel mot folk og buskap fram til 1850, og delvis fram til 1900, mens en gradvis kom den til livs med bedre våpen og fortsatt store skottpremier. Blant Furseths kilder er lokalhistoria fra Hjørundfjord, der det er dokumentert at det i det 19. århundre (ca. 1795-1903) ble felt over 100 bjørner i Hjørundfjord, i de verste åra – omkring 1800 – opp til 10-12 bjørner pr. år. Ikke bare herjet den i buskapen, men den oppsøkte også kornåkrene, der de rullet seg rundt og grafset i seg korn. Om en fikk berget kornet opp i hesje, så måtte en ofte ligge på vakt under en hvelvet færing, utstyrt med våpen eller fakler, i påvente av angrep av bjørn. I Hjørundfjord er det ikke dokumentert tap av menneskeliv, men her lever ennå nære etterkommere av folk som ble alvorlig skadd av bjørn.

Inn i ei ny rovdyrtilstand?

I sin bok har Astor Furseth sett det som sin oppgave å sette fokus på om hvorvidt ulv og bjørn representerte noe fare for folk, og han har grundig dokumentert at disse rovdyra er høyst livsfarlige. Rettnok representerer det i dag ikke den store dramatik, men ettersom bestandene øker, så betyr det at en ikke lenger kan føle seg trygg om en ferdes i skog og mark. I de mest utsatte områder opplever folk at livskvaliteten blir redusert. Men det vesentlige er at dagens rovdyrforvaltning representerer en stadig mer alvorlig trussel mot jordbruksnæring og bosetting i marginalområdene.

Kontaktinformasjon om Folkeaksjonens fylkeslag, lokallag og kontaktpersoner

Akershus:	Leder Kåre Holmen, Aurskog	tlf. 63 86 42 06
Østfold:	Leder Nils Solberg, Halden	tlf. 69 17 75 55
Vestfold:	Leder Helge Røsholt, Steinsholt	tlf. 33 12 95 17
Trysil:	Leder Bjørn Skåret,	tlf. 62 45 10 14
Rendalen:	Leder Tove Døsen,	tlf. 62 46 80 77
Nord-Østerdal:	Leder Ola Tronsmoen,	tlf. 62 48 95 36
Lillehammer:	Leder Mathias Finsveen,	tlf. 61 25 38 99
Gausdal:	Leder Arve Gudbrand Blihovde,	tlf. 61 22 81 05
Valdres:	Leder Arne Myrvang,	tlf. 61 34 04 63
Skjåk:	Leder Embjørng Langleite Skamsar,	tlf. 61 21 40 72
Dovre:	Leder Martin Leren,	tlf. 61 24 07 35
Lesja:	Leder Kåre Ljosbakken,	tlf. 61 24 37 19
Oppdal og Rennebu:	Leder Bjørn Marit Sæteren, Oppdal	tlf. 72 40 04 00
Nord-Trøndelag:	Leder Einar Almaas, Høylandet	tlf. 74 32 19 91

Nytt lokallag i Vestfold:

Lokallaget ble stiftet 15. november 2005. Lokallagsstyret består av Helge Røsholt (leder), Kåre Fresjarå, Terje Brattestå og Helge Werner Fredriksen. Folkeaksjonens lokallag i Vestfold har 270 medlemmer.

Møt Folkeaksjonen på Villmarksmessen 2006

Villmarksmessen arrangeres 30. mars – 2. april i Norges Varemesse på Lillestrøm ved Oslo. Nordens største villmarks-messe arrangeres i år for 25. gang. Folkeaksjonen ny rovdyr-politikk deltar for 6. gang i år. Vi ønsker alle våre medlemmer velkommen innom vår stand for en hyggelig prat.

Årsmøter i lokallaga

Akershus lokallag:

Årsmøtet vil finne sted tirsdag 28. februar kl 19:00 i rådhuskantina til A-H kommune på Bjørkelangen – møt opp! Etter det formelle årsmøtet vil vi få en orientering om den nye rovviltnemda i region 4 v/ leder Ingrid Willoch.

Skjåk lokallag:

Årsmøte lørdag 4. mars 2006 kl. 12.00 på Skjåk Turistheim. I tillegg til årsmøtesaker blir det et miniseminar om gaupejakt og ulvejakt i regi av Nils Solberg fra Folkeaksjonens landsstyre.

Nord-Trøndelag lokallag:

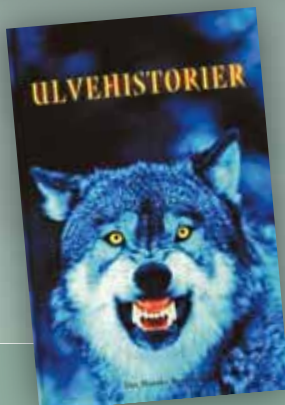
Årsmøte arrangeres torsdag 9. mars kl. 19.00 på Heia Gjestegård i Grong. Kun påmeldte medlemmer kan delta i årsmøtet. Påmelding innen 24.02.2006 til lokallagsleder Einar Almaas, 7977 Høylandet tlf. 74 32 19 91 mobil: 905 04 531 e-post: einaralm@online.no

Lillehammer regionlag:

Årsmøte arrangeres tirsdag 4. april 2006 kl. 19.00 på Bjørns Kro i Lillehammer. Regionlaget er fra 2006 et lokallag for Lillehammer og omegn som i tillegg til Lillehammer dekker Øyer, Tretten, Biri og Bistrand. I tillegg inviteres Folkeaksjonens medlemmer i Brøttum og Nordre Ringsaker til å være med i lokallaget.

Norges Skogeierforbund	Viken Skogeierforening	Mjøsen Skogeierforening	Havass Skogeierforening	Norges Bondelag
Aremark Kommune	Time bondelag	Rindal Bondelag	Mosvik Bondelag	
Eidsberg Bondelag	Nærbø Bondelag	Selbu Sauavlslag	Kvam Bondelag	
Rakkestad Kommune	Sør-Karmøy Bondelag	Hofstaddalen Bondekvinnelag	Høylandet Kommune	
Rendalen kommune	Fusa Bondelag	Rissa kommune	Verran Jaktskytterklubb	
Tynset Kommune	Fana Bondelag	Hoabustad og Skogn Sau og Geit	Nærøy Bondelag	
Nord-Fron Kommune	Ullensvang Hagebrukslag	Namsskogan Bondelag	Frosta Landbrukslag	
Lesja Kommune	Osterøy Bondelag	Sandvollan Bondelag	Sørli Sauavlslag	
Vang Kommune	Vanylven og Syvde Bondelag	Nærøy Jeger og fisk	Vuku Landbrukslag	
Buskerud Bonde- og Småbrukarlag	Sogndal Bondelag	Foldereid Bondelag	Henning og Sparbu Sauavlslag	
N. Modum Bondelag	Gloppen Bondelag	Namdalseid og Osen Sauavlslag	Foldereid Bondelag	
Modum Skogeierlag	Førde Bondelag	Lierne Bondelag	Forra Bonde- og Småbrukarlag	
Snarum Bondelag	Måndalen Bondelag	Frol Bondelag	Snåsa Sauavlslag	
Flå Bondelag	Sunddal Bondelag	Leka Bondelag	Beiarn Bonde- og Småbrukarlag	
Haug Bygdekvinnelag	Todalen Bondelag	Høylandet Bondelag	Hadsel Bondelag	
Flå Kommune	Skodje Bondelag	Åsen Landbrukslag	Vefsn Bondelag	
Søndre Modum Bygdekvinnelag	Hustad Bondelag	Høylandet Sauavlslag	Nordre Meløy Bondelag	
Tinn Bondelag	Tydal Sauavlslag	Frol Beitelag	Lyngen Sau og Geitavlslag	
Tokke Bondelag	Åfjord Bondelag	Meråker Landbrukslag	Skånland Beitelag	
Gjerpen Bondelag	Orkdal bonde- og Småbrukarlag	Hegra Sauavlslag	Gratangen Kommune	
Søgne Bondelag	Nidaros Jaktskytterklubb	Stod Bondelag	Laksefjord Bondelag	
Egersund Bondelag	Hopstaddalen Sau og Geit	Hustad Bondelag		
Sola Bondelag	Hemne Bonde- og Småbrukarlag	Malm Sauavlslag		
Gjesdal Bondelag	Hemne og Snillfjord Sauavlslag	Grong Saubeitelag		

Nyere litteratur om «ulveplaga» og om ulvs farlighet for mennesker

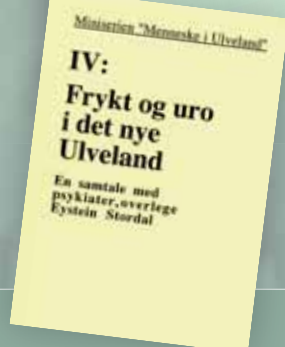
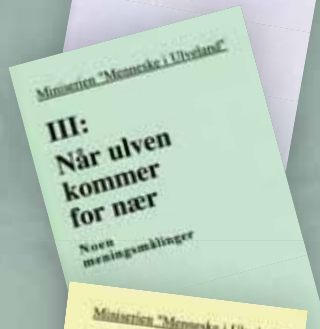
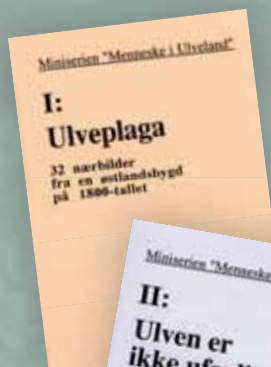
167 sider – kr. 270,-
ISBN 82-521-5635-5 (2000)
Det Norske Samlaget
tlf: 22 70 78 00
www.samlaget.no

«Ulvehistorier» inneholder 154 småstubber om hvordan folk har opplevd og kjempa med ulven på 1700- og 1800-tallet. Kjell Snerte har samlet historier fra hele landet. Kort informasjon fra Sverige, Finland og Russland.

174 sider – kr. 198,- + porto
ISBN: 82-995827-0-9
1. utg. 1991, opptrykk 2000.
Bjørkelangen Bok & Papir,
1940 Bjørkelangen
tlf: 63 85 60 77, fax: 63 85 83 78
bjorkelangen-bok@fribokhandel.no

Pensjonisten Evert Pousette satt i Nord-Sverige og ble mer og mer forarget over stockholmere som var overbevist om at ulv ikke var farlig for mennesker. Selv visste han bedre. Resultatet ble denne boken.

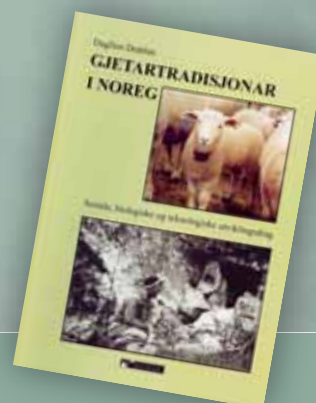
16x4 sider – kr. 40,- (porto inkl.)
ISBN 82-996888-0-9
Utg. 2004 av Akershus fylkeslag av
Folkeaksjonen Ny Rovdyrpolitikk
Fåes via:
Folkeaksjonen, Pb. 40, 7701 Steinkjer
aksjonen@rovdyr.org • tlf: 975 95 119

Denne mini-serien var et bidrag til ulvedebatten våren 2004, men blir neppe uaktuell med det første. Oppmerksomheten er rettet mot menneskene i det nye Ulveland, med fokus på frykt, engstelse og redusert livskvalitet, etter at ulven plutselig dukket opp igjen, etter 150 års fravær.

50 sider – kr. 60,- (porto inkl.)
ISBN 91-631-3651-1 (2003)
Elis Pålsson, pl. 1633,
34390 Elmhult, Sverige

En bok om mennesker tatt av ulv i Russland: Pålssons oversettelse av utdrag fra boken «Vargen» av den russiske forskeren Michail Pavlov. Denne oversettelsen ble grunnlaget for den norske «Arbeidsrapport fra Rovviltprosjektet, nr 30» fra Direktoratet for naturforvaltning, utgitt 1987, øyeblikkelig inndratt og kassert, men tilgjengelig igjen i år 2000.

198 sider – kr. 275,- + porto
ISBN 82-300-0024-7 (2003)
Kolofon Forlag, tlf: 22 54 54 90 eller
www.kolofon.com

Unik bok om rovdyr, gjeterliv og gjeterarbeid i Norge fra vikingtid og frem til i dag. Sivlagronom Dagfinn Drabløs tar også opp betydelige problemer forbundet med eventuell gjeninnføring av gjeting i dagens Norge.

Annonserer: Forlagene i samarbeid med Akershuslaget av Folkeaksjonen Ny Rovdyrpolitikk

Drept av bjørn og ulv

NY

Astor Furseth

Drept av bjørn og ulv

– en historisk oversikt over mennesker drept og skadet av rovdyr i Norge de siste 400 år

Mange hevder hardnakket at bjørn og ulv ikke er farlige for mennesker og svært sjelden dreper.

I denne boka motbeviser forfatteren dette ved å legge fram dokumentasjon for mange titalls mennesker drept av bjørn og ulv siden 1600-tallet. Dokumentasjonen har forfatteren fått gjennom å ha saumfart historiske kilder som kirkebøker, sagn, bygdehistorier og lignende.

Best.nr. 2878-1 233 s. Innb.

kr 348,-

www.boktunet.no

☐ Jeg ønsker å få tilsendt nyheter på e-post.

☐ Jeg ønsker å få tilsendt gratis bokkatalog

Ja takk, jeg bestiller:

☐ Drept av bjørn og ulv kr 348,-

Navn:

Adresse:

Post.nr./poststed:

Telefonnr.

Kundenr.

E-post:

Underskrift

Bestillingen sendes uten ekspedisjonskostnader – kun porto kommer i tillegg på faktura.

bestilling@tunforlag.no • Tlf. 21 31 44 33

BREV

Adressaten betaler for sending i Norge

Distribueres av Posten Norge

Tun Media
Svarsending 0646
0090 Oslo